

Lachgas, vraag en aanbod

Lachgas is een kleurloos, niet-irriterend, zoetgeurend en zoet smakend gas dat wordt gebruikt als narcosemiddel in het ziekenhuis of als kortdurende pijnstiller door tandartsen en in ambulances. Lachgas remt de pijn prikkel en werkt kalmerend. Inmiddels wordt lachgas minder frequent gebruikt als narcosemiddel tijdens operaties, omdat er meer geschikte middelen zijn. Lachgas wordt daarnaast in de voedingsindustrie in slagroomsputen gebruikt en in gasflessen die onder andere in de auto- en motorsport circuleren om het vermogen van verbrandingsmotoren te vergroten. Tot slot wordt het middel al sinds halverwege de jaren negentig als roesmiddel in het uitgaansleven gebruikt. Lachgas wordt dan doorgaans geïnhaleerd uit een ballon.

De laatste jaren heeft het gebruik voor recreatieve doeleinden zich verspreid in zowel steden als dorpen en er lijkt sprake te zijn van 'mainstreaming'. Het middel wordt in uiteenlopende groepen gebruikt, variërend van jongeren die nooit alcohol of drugs hebben gebruikt tot doorgewinterde uitgaanders die veel ervaring hebben met allerlei roesmiddelen. In een rapport van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM), uitgebracht in 2016 werd geconcludeerd dat bij 'doorsnee recreatief gebruik' (gedefinieerd als 5 tot 10 ballonnen lachgas per keer en maximaal een keer per maand), geen nadelige gezondheidseffecten worden verwacht.

In December 2019 bracht het Coördinatiepunt Assesement en Monitoring nieuwe drugs (CAM) een risicobeoordeling uit over lachgas, in opdracht van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. In dit rapport wordt geconcludeerd dat het recreatief gebruik van lachgas als verdovend middel voor het individu gering tot matig schadelijk is. Bij excessief gebruik van meer dan 50 ballonnen zijn vergiftigingen gemeld. Echter uitgebreid wetenschappelijk onderzoek naar de gevolgen van het gebruik van lachgas is er niet. Omdat lachgas wordt gebruikt door verschillende groepen mensen, met verschillende ervaring en gezondheid kan het gebruik van lachgas een risico vormen, echter 50 tot 150 ballonnen per dag inhaleren is excessief en uitzonderlijk. De commissie stelt voor om meer onderzoek te doen naar lachgas, betere voorlichting en bij overlast beperkende maatregelen op te nemen in de APV.

Het gebruik van lachgas kenmerkt zich als een stof die soms populair is onder de jeugd en na verloop van tijd weer wegzakt. Reeds in 1998 werd door het jaarlijkse onderzoeksrapport Antenne aangegeven dat de populariteit fors was afgenomen in het uitgaanscircuit. Terwijl in 2016 en 2018 een forse toename werd gesignaleerd door enerzijds de vraag van gebruikers en anderzijds een commercieel aanbod.

Onderzoek door de Nationale Drugmonitor laat zien dat in 2018 2,7% van de bevolking van 18 jaar en ouder het laatste jaar lachgas heeft gebruikt, dat zijn 360.000 mensen. 0,8% heeft lachgas de laatste maand gebruikt. Dat zijn 110.000 consumenten.

Eind december besloot De staatssecretaris van Volksgezondheid, de heer Blokhuis dat handel, bezit en productie van recreatief lachgas **verboden moest worden**. Blokhuis wil dat het roesmiddel op lijst 2 (zoals wiet, hasj en zware medicijnen) van de Opiumwet geplaatst werd. Hij baseerde zich hierbij op de adviezen die hij gekregen had van de bovengenoemde CAM commissie. Echter de CAM commissie heeft **NIET** geadviseerd om lachgas onder te brengen bij de Opiumwet maar gebruik te maken van de APV (Algemene Plaatselijke Verordening).

De uiteindelijke motivatie die hij gaf was een creatieve verdraaiing van de feiten die door de commissie was opgesteld. De Staatssecretaris gaf hier zijn persoonlijke mening. Het voorstel om lachgas onder te brengen in de Opiumwet is te omschrijven als bizar, het criminaliseert volstrekt onnodig consumenten en een hele sector.

De handelaren en leveranciers van lachgas in Nederland hebben inmiddels in 2020 een gedragscode en keurmerk opgesteld om de distributie en verkoop van het roesmiddel veiliger te maken. De gedragscode moet „het vertrouwen” in de sector herstellen en het „negatieve imago” wegwerken, zo

schrijft de Branchevereniging Verantwoordelijke Lachgas Leveranciers (BVLL) in een brief aan staatssecretaris Paul Blokhuis (Volksgezondheid, CU).

Daarbij gaat de staatssecretaris eraan voorbij dat de Opiumwet nog nooit een oplossing is geweest voor welk gebruik van genotmiddelen dan ook. Een verbod van lachgas is het faciliteren van de criminele drugsmaffia. Alweer een middel dat illegaal kan worden geproduceerd en verkocht.

Het gebruik van lachgas zal niet veranderen want waar vraag is, is aanbod. Wel zal er meer ondergronds gaan, meer schade aan het milieu, meer gezondheidsschade en heel veel zwart geld voor de producenten.